

sama
bom šla
za zahajajočim
soncem

dokler
ure
ne bodo potemnele
in tiho jeknile
v izteku

Ivan
Dobnik

Obleganec

Noč, tema, čakanje, prisluškovanje prividom in iskanje prividov skozi sanje, ki so nastopile takoj, ko si legel, čeprav z ledeno zavestjo o resničnem občutenju časa v izmenjavanju dnevov in noči in je takrat bila noč, meglena tema, hladna, decembrska, ostra, ki je v notrini utripanja čelnega vztrajanja dihala meglene trakove brez kraja, si poslušal, če bo od kod zazvenel v ušesa kak glas iz globine ali iz spomina in te prema-

knil in sprožil iz tvojih ždečih, prividnih in negotovih, jetniških mirovanj, ki so se lepila v vseenost in brezizraznost bitja, obleganim s šumi iz zunanjih svetov.

Razraščalo se je tvoje spopadanje za žile, celice, mišice, domišljajske pokrajine in racionalne abstrakcije, skoz katere si se rinil ven, v telesno frontno polje, mimo dreves, nebotičnikov, avtomobilov, barvnih odleskov v izložbenih steklih, ko si vse to, z ustnicami, ki poljublajo, z očmi, ki poželijo, vsakič, ko je ona zatrepetala s tanko gladino rdečila na ustnah, nežnostjo v bokih, ki so ji plameneli kot oči splasene savanske gazele, ti si jo gledal, mora biti kakšna rešitev, večno navzoča, si sunkovito pomislil in ona ti je pripovedovala zgodbo o ljubimcu, bilo je jutro, rahlo, neizbrisljivo, življenje mesta, republike, vrtovi so bili mirni, čutil si zrak, ki ščegeta v lase, vrtovi so bili neslišni, odprti, vse je bilo odprto, hiše so čakale na sveže rodove, z jezikom si se dotaknil strmine ustnic, s teboj je pila čaj, in ko sta dihala isti zrak, sta kramljala, ti si odvozlaval samega sebe, lastno gradnjo, dneve študija in dneve potovanja, njo si izpolnjeval z lastno navzoč-

nostjo, ki jo je preplavljala kot nemi izvidniški vetrc dolgega in izdatnega monsuna, temperamenta, rekla ti je: »Eni končajo v norišnicah. Imela sem prijatelje, ki niso ločili meje...« Sedel si pred svetom, ki je nekega poletja pljuskal vate.

Tu sta bila vidva, fant in dekle, ubranost življenja, šola zahoda, celici Evrope, ki sta ju osvetljevala; veselje jutra, pričakovanja in kramljanja o pesmih, šumenje toplote čez ulice, ki so še napol spale in sanjarile v ropotu vozil na cestiščih med posamičnimi roji ljudi, ki so se držali za roke ali bežali drug pred drugim. Čudežna barva te glasbe se je nadišavila s sončno svetlobo, s padanji, ki te niso premagala, ko si se vojskoval z njimi, železnimi, vseprisotnimi, smrtonosnimi, nereflektiranimi, raznorenimi, si opazil ljudi, ki so stopali proti tebi in ob tebi mimo, se preusmerjali, se pogovarjali, bili, ona prestrašena in neprespana, s hitrimi, zapeljivimi besedami o blaznosti, ki se oklepa ljudi, delov tebe. Strjujoč si si ogledoval spretno prste na roki, drsel si z vrhovi prstov levice po nohtih prstov desne roke, samosvoje užitke za vid, si se odmaknil, iščoč po njenih, ki so se ti zazdeli čudežno lepi in osamljeni... Tudi pariška revija na mizi pred teboj je bila zunaj tebe.

Meditacije, curkoma brizgi in na koncu si se vprašal, čemu je bilo podobno tisto premikanje v neprespanosti proti modrini umazanije v zgodnji jutranji uri na obalni cesti Neaplja, ko je tupatam vztrepetal mimogrede karamboliran avto v nedeljo po raziskovanju kopren, čadastih ovijalk, prihajajočih z morja, ki so padale, vzpostavljale oljne lise, ribje konzerve in ponekod razpirale srednje čiste uličice, stisnjene, visoke, polne presenečenj in ranih sprehajalcev, pahljačasto razpršene pred vhodi v metroje... na kupe smeti, gorečih, jedkega dima, črnila in zavojev v spominu, stopal si med zamazanimi hišami naprej, z glavne železniške postaje, na kateri si predremal noč v prisluškovanju pobesnelih krikov obupa bitij z zadnjega človeškega dna, od nekod je sledil sunek vonja po Sredozemlju, gledal si moškega, ki se je poslavljaj od žene in dveh otrok pred odhodom na vlak za Rim. Še vedno si čutil očetovo smrt, ki je včasih prišla čisto blizu in ti oblepljala čelo, v daljavi onstran visoke jeklenomrežne blokade je koprnelo morje v prihajajoči svetlobi, se skoraj luskinasto bliskalo pod stopali nebes, peklensko in spokojno premirje, oblikovanje, prebujanje, ki se je pritajalo, potem si hotel potovati, pisal si stricu v Avstralijo, se v tistih nočeh dolge ure sprehajal z bratom skozi drevorede na obrobju mesta in se z njim pogovarjal o vsem tem, in bila so približevanja, in bila je njegova navzočnost, in njegova podoba se je nenehno vračala...

Kretnje s potovanj si uporabljal v razdaljah, razmnoževale so se v tvoji notranjosti, ki ni bila izrazljiva, oljni madeži na asfaltu, vonj razpadajočih rib, v Neaplju, Messini, od nekod kakor znamenje dih vetra, a nič očiščenega, potoval si, na poti si se ustavljal, bil je zaliv, ki ga nihče ne prenaša dobro in iz katerega si prijateljem in znancem napisal nekaj razglednic, iz kraja počivajočih čustev, prižigajoče se rasti, sanjarij, ki so se neoblikovane prelivale in razvnemale z morjem za Salernom, ti si se prevrčal iz starih v nova mesta, nesnovna, čeprav so se zagoreli Kalabriji in Sicilijanci drzno

nasmejani gibali naokrog. Gledal si za lepimi ženskami Rima, Messine, Palerma; v Siracusi po starem pristanišču iskal dišave Quasimodovih pesmi, nekoč bil v kupeju za Reggio Calabrio sam z očarljivo sopotnico, ki se je nežno zazirala vate, utrujenega od potepanj s preveč popustljivimi očmi in pri Paoli je izstopila, te pozdravila in to sta bili vajini edini besedi, ko da bi se že dolgo poznala, vrnila se je noč živobarvnih luči v migotanjih, takrat se je vlak za nekaj trenutkov ustavil, zacvilil, neslišno brzel proti Siciliji, ti si se vračal k njej, temnemu obrazu, zamišljeno pogledujočim skozi okno. Je vstopila v Rimu? Ti si prisedel v Neaplju, še podnevi, da, v potovalki si skril steklenico hladne vode, iz katere si v kratkih požirkih vlačil osušeno grlo naslednjega dne, v Messini, želel si si novih pokrajin in jemal si si jih, nemi popotnik, pogledujoč po oblačilu vitke, skoraj drobne južnjakinje, ki te je omamljala s kratkimi pogledi, počival si, preutrujen si bil načeti kakršenkoli pogovor, ona se je vračala s predavanj na univerzi, zavita v temnorjav trench coat, štela je postaje, čeprav jih je razpoznavala že zaprtih oči, mir, šklepetale so tračnice pod kolesi vagonov, ugonabljuje budnost, vajina sedeža sta vzdrhtela, pred teboj je bila Sicilija in potem vračanje čez severno Kalabrijo v Firence.

Noči, dnevi, ljudje, o katerih si premišljeval, so se naenkrat spremenili, z njimi čas, v katerem si pisal: zunaj tema, ti v sobi sredi zime, ki zrcali zasnežene valove polj in omote razsejanih hiš k črnosivemu nebu, proti polnoči, gledaš skozi okno, vozila na deželi imajo čistejši zvok, gledaš pokrajino, oči se privadijo sencam, bledim lisam, vznemirljivo je stanovati v Mestu in hkrati živeti sredi razpršenih kmetij, da zunaj tvojih sob sproščeno vrejo moči narave, in ti bereš knjige, vsrkavaš duha velikih mojstrov, bivaš v edinih čudežih poti, v tej noči, v vztrajanju, osredotočanju, v opazovanju obleganja, v svoji Suramski trdnjavi nepremagljiv, in ko šumi zunanosti vseskozi vdirajo v tvojo formo, popisuješ: v kotu razgreta črna kamin-ska peč, med tvojimi prsti pero, izpod njih te črke, te besede, ti glasovi, ki jim ti sam ponovno prisluškuješ, njih moč raste, koncentrira vse prej povedano, načrt, rojen iz življenjske vizije, je jasen: vseskozi graditi univerzalno obliko domovanja. Biti obleganec. Imeti svojo noč.

Plaval si proti otoku pol kilometra od obale ožganih in zamaščenih kopalcev, ob veliki brisači pustil zvezek, v katerem je bil stavek: »Nenadoma sem moral odpotovati v Afriko.« Izmikal si se motornim čolnom, hitrim deskarjem, enakomerno zamahoval, srečeval druge plavalce in ob otoku dolgo časa iskal ustrezen prostor za plezanje na suho. Prijateljica in prijatelj sta te na obali prestrašena iskala, saj te več ur ni bilo na označenem prostoru, ti si raziskoval Otok, bil si rešen, pozdravljal si redke sprehajalce, podobne junakom Fahrenheita 451, zrak je pekel od vročine in v senci je dišalo po smoli, prijateljica je prijavila tvoje izginotje pri upravi kampa, ti si užival v strmini otočnega roba z morjem, čeljust, peneča se ob razbeljeni kosti kljubovanja, ki se ni videla z obale, zvečer si se odločil, da se boš vrnil. V naslednjem dnevu potuješ z vlakom proti Severu, s prijateljico se nisi o tem nikoli pogovarjal: moral bi ji povedati izmišljeno zgodbo . . .